

*Mirko Grubišić**

UDK 338.91:338.97(497.5)

Stručni rad

INVESTICIJE GOSPODARSTVA HRVATSKE 1996.-1999.

Cilj ovog rada je dati prikaz samo onog dijela investicijskih ulaganja iz naših izvora, a to znači iz bruto domaćeg proizvoda Republike Hrvatske za četverogodišnje razdoblje 1996.-1999. Osobito je značajna ne samo visina ukupnih ulaganja, nego je važno i u što se ulagalo u proteklome razdoblju - u infrastrukturu, zgrade ili opremu?

Uvod

Gospodarski razvitak bilo kojeg gospodarstva nije moguće zamisliti ako se ne ulaže u taj razvitak. To ulaganje, odnosno investicije, obuhvaća ulaganja u ljudske resurse i u dugotrajnu imovinu. Sa stajališta ekonomske politike izuzetno je značajno koji dio novostvorene vrijednosti u tijeku jedne poslovne godine završi u investicijskoj, a koji u konačnoj potrošnji. Sve ono što završi u potrošnji države i stanovništva sa stajališta buduće proizvodnje izgubljeno je, a investicijska su ulaganja preduvjet buduće proizvodnje i razvitka. Naravno, poželjno je sa stajališta bržeg gospodarskog razvitka što veći dio novostvorene vrijednosti izdvojiti za investicije. U uvjetima relativno male proizvodnje, mjerene bruto domaćim proizvodom, velikih potreba države i stanovništva u proteklome razdoblju, dio koji je izdvojen za investicije iz vlastite akumulacije bio je, imajući u vidu razvojne potrebe, mali.

Cilj je ovoga rada dati prikaz samo onog dijela investicijskih ulaganja iz naših izvora, a to znači iz bruto domaćeg proizvoda Republike Hrvatske za četverogodišnje razdoblje 1996. -1999. Osobito je značajna ne samo visina ukupnih ulaganja, nego je važno u što se ulagalo u proteklome razdoblju - u infrastrukturu, zgrade ili opremu?

* M. Grubišić, magistar znanosti, Državni zavod za statistiku, Zagreb. Članak primljen u uredništvu: 15. 03. 2001. Stavovi u ovom radu autorskog su karaktera i ne odražavaju stav institucije u kojoj je autor zaposlen.

Jesu li ta ulaganja bila za potrebe državne administracije ili su, pak, bila namijenjena proizvodnji, pa tako povećanju zaposlenosti i proizvodnje? Analiza izdvajanja za investicije pravnih osoba u dugotrajnu imovinu u spomenutome razdoblju dat će odgovore ne samo o veličini, nego i o strukturi ulaganja, ali i o tome tko su bili investitori i o pokušaju valorizacije efekata tih ulaganja na povećanje proizvodnje mjerene bruto domaćim proizvodom.

Statističko praćenje investicija u Hrvatskoj

U statističkom se praćenju investicija u Hrvatskoj polazi prije svega od ekonomske teorije, s jedne strane, i od konkretne organizacije gospodarstva, sa druge strane. Što se tiče ekonomske teorije na području investicija, osnovni je teorijski okvir Sustav nacionalnih računa SNA - 93, odnosno njegova europska verzija Europski sustav nacionalnih računa - ESA 95¹. Sustav nacionalnih računa međunarodno je usklađen računovodstveni okvir za sustavan i podroban opis ukupnoga gospodarstva, njegovih sastavnih dijelova i odnosa s ostalim gospodarstvima. To je zajednički rad oko 300 ekonomista okupljenih u Ujedinjenim narodima, u Međunarodnom monetarnom fondu, u Svjetskoj banci, u Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvitak (OECD) i u statističkom uredu Europske unije - EUROSTAT-u.

U sustavu nacionalnih računa za područje neke države najprije je potrebno utvrditi veličinu proizvodnje mjerenu bruto domaćim proizvodom. Samo ono što je stvoreno završava kako u tekućoj ili u investicijskoj potrošnji.

U ovome radu posebnu pažnju posvećujemo samo onom dijelu domaće proizvodnje - bruto domaćeg proizvoda koja je završila u izdvajanjima za investicije, odnosno u dugotrajnu imovinu - fiksni kapital. Investitori su sve rezidentne jedinice - pravne osobe koje su svoju gospodarsku aktivnost obavljale na području Republike Hrvatske, bez obzira jesu li u stranom ili u domaćem vlasništvu.

Osnovni podaci o investicijskoj aktivnosti potječu iz knjigovodstvene evidencije pravnih osoba. One ih dostavljaju Državnom zavodu za statistiku u svojim godišnjim statističkim izvještajima², na osnovi Zakona o državnoj statistici i prema Programu statističkih istraživanja.

¹ Sustav nacionalnih računa SNA 93, prijevod, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1997. Europski sustav nacionalnih računa ESA95, prijevod, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1998.

² Godišnji izvještaj o investicijama u dugotrajnu imovinu INV-P, Metodološke upute br. 27, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1998.

Investicije u dugotrajnu imovinu u Republici Hrvatskoj

U proteklom razdoblju od godine 1996. do 1999. gospodarstvo Hrvatske imalo je, nakon završetka ratnih operacija i oslobođenja okupiranih područja, velike potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom infrastrukturnih objekata, za izgradnjom porušenih obiteljskih kuća, ali i potrebe proizvodnih poduzeća da obnove svoje proizvodne potencijale. Dio novostvorene vrijednosti mjerene bruto domaćim proizvodom završio je u investicijskoj potrošnji u ulaganjima u dugotrajnu imovinu, i to 20,5 % u godini 1996., 24,2% u 1997., 23,3% u godini 1998. i 23,1% u godini 1999.

Tablica 1.

INVESTICIJE U DUGOTRAJNU IMOVINU U REPUBLICI HRVATSKOJ, 1996.-1999.

Godina	Udio u bruto domaćem proizvodu u %	Stope rasta u %
1996.	20,5	37,6
1997.	24,2	23,1
1998 .	23,3	2,5
1999,	23,1	- 1,1

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Realne stope rasta izdvajanja u dugotrajnu imovinu padaju, a to je zabrinjavajuće. U godini 1996. bila je veoma visoka stopa rasta - 37,6 % prema prethodnoj 1995. ratnoj godini, no to je i razumljivo zbog niske razine ulaganja u godini 1995. U godini 1997. ostvarena je relativno visoka stopa rasta od 24,2 %, da bi godine 1998. ostvarena stopa bila svega 2,5 %/, a to je veoma nisko s obzirom na razvojne potrebe. Nažalost, trend smanjenja ulaganja nastavljen je i u godini 1999. kada su smanjeni investiranje i negativne stope od -1,1 % prema prethodnoj godini 1998.

Iznimno je važna analiza ulaganja prema tehničkoj strukturi, npr. koji je dio ulaganja završio u građevinskim radovima (stambenim, poslovnim objektima, infrastrukturnim - poput mostova i cesta), a koji su dio kupljena domaća i strana oprema, ili je plaćen software, kupljene licence ili nesto drugo (ostale investicije).

Tablica 2.

OSTVARENE INVESTICIJE U DUGOTRAJNU IMOVINU U REPUBLICI
 HRVATSKOJ 1996.-1999. PREMA TEHNIČKOJ STRUKTURI

Milijarde kuna				
Godine	Ukupno	Građevinski radovi	Oprema	Ostalo
1996.	18,8	10,5	7,6	0,7
1997.	25,8	13,7	10,9	1,2
1998.	27,4	14,5	10,6	2,3
1999.	31,3	17,7	11,8	1,8
1996.-1999.	103,3	57,4	40,9	5,0

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Analizom ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu prema tehničkoj strukturi možemo konstatirati da je u promatranome razdoblju od 1996. do 1999. u Republici Hrvatskoj uloženo najviše u građevinske radove, tako da je u te četiri godine od ukupnih 103,3 milijardi kuna uloženo u građevinske radove 57,4 milijardi kuna ili 55,6 % ukupnih ulaganja, u opremu 40,9 milijardi ili 39,6 % ukupnih ulaganja, a u ostala ulaganja kao što su software, licence i drugo 5,0 milijardi kuna ili 4,8 % ukupnih ulaganja.

Tablica 3.

STRUKTURA OSTVARENIH INVESTICIJA U DUGOTRAJNU IMOVINU
 U REPUBLICI HRVATSKOJ
 1996.-1998. PREMA TEHNIČKOJ STRUKTURI

%				
Godine	Ukupno	Građevinski radovi	Oprema	Ostalo
1996.	100,0	55,9	40,4	3,7
1997.	100,0	53,1	42,2	4,7
1998.	100,0	52,9	38,7	8,4
1999.	100,0	56,6	37,7	5,7
1996.-1999.	100,0	55,6	39,6	4,8

Izvor: Državni zavod za statistiku.

U promatrane četiri godine od ukupnih ulaganja u građevinske radove od tj. od 57,4 milijarde kuna 20,5 milijardi, ili čak 35,7 %, otpalo je na javnu upravu, a 13,5 milijardi ili 23,5 % bio je udio industrije (rudarstvo, prerađivačka industrija i proizvodnja električne energije). To pokazuje da je glavni investitor bila država, i to u ceste, u mostove, u zgrade i u objekte za potrebe uprave, ali i u rekonstrukciju i obnovu obiteljskih kuća. U istom je razdoblju javna uprava investirala u opremu (u koju se uključuju i osobna vozila) 3,3 milijarde kuna ili 8,1 % ukupnih ulaganja u opremu, a industrija je investirala u opremu 17,7 milijardi kuna, odnosno 43,3% ukupnih ulaganja u opremu. Budući da je država preko budžeta bitno utjecala na raspodjelu novostvorene vrijednosti, i to ne samo na omjer finalne i investicijske potrošnje, nego i na značajan dio investicijske potrošnje, zanimljivo je analizirati ostvarene investicije prema djelatnosti investitora.

Tablica 4.

STRUKTURA OSTVARENIH INVESTICIJA U DUGOTRAJNU IMOVINU U
REPUBLICI HRVATSKOJ
1996.-1999. PREMA DJELATNOSTI INVESTITORA

Djelatnost investitora	1996.	1997.	1998.	1999.	%
	1996.-1999.				
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	2,9	2,9	3,1	2,6	2,9
B Ribarstvo	0,05	0,05	0,03	0,02	0,04
C Rudarstvo i vađenje	0,3	0,5	1,2	1,3	0,9
D Prerađivačka industrija	20,8	20,1	18,5	15,2	18,3
E Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	14,5	11,3	8,7	9,9	10,8
F Građevinarstvo	3,9	4,0	4,2	6,4	4,7
G Trgovina na veliko i malo, uključujući servise	3,8	6,9	7,2	8,7	7,0
H Hoteli i restorani	2,7	4,0	5,1	3,4	3,9
I Prijevoz, skladištenje i veze	13,9	12,9	12,7	13,8	13,3
J Financijsko posredovanje	2,0	3,2	2,4	4,3	3,1
K Poslovanje nekretninama i poslovne usluge	7,4	6,4	9,7	10,5	8,7
L Javna uprava i obrana, obavezno socijalno osiguranje	24,6	23,8	24,2	21,0	23,2
M Obrazovanje	0,4	0,7	0,5	0,6	0,5
N Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	0,7	1,1	0,7	0,6	0,8
O Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	1,3	2,1	1,7	1,6	1,7
UKUPNO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku.

U razdoblju od 1996. do 1999. od ukupno ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu svih pravnih osoba u Hrvatskoj, tj. od ukupno 103,3 milijarde kuna, najveći je investitor bio sektor industrije (rudarstvo, prerađivačka industrija i proizvodnja električne energije) sa 31,1 milijardom kuna ili sa 30,1 % ukupnih investicija. Na drugom je mjestu država - razni korisnici proračuna (javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje, obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb i ostale društvene i socijalne djelatnosti) sa 25,2 milijarde kuna ili čak 26,2 % ukupno ostvarenih investicija. Na trećem je mjestu djelatnost prijevoza, skladištenja i veza s ukupno 13,8 milijardi kuna, što je 13,3 % ukupnih investicija.

Ti pokazatelji pokazuju da je dominantnu ulogu u politici investiranja imala država, odnosno stranka na vlasti, i to preko državnih institucija. Tome valja dodati veliki dio investicija koje su gospodarski subjekti u sektoru industrije i prijevoza i telekomunikacija ostvarili, a koje su ostvarene izravnim utjecajem države. Naime, država je kao većinski vlasnik u javnim poduzećima industrije i prijevoza i telekomunikacija preko svojih predstavnika u upravnim odborima izravno provodila zacrtanu investicijsku politiku u biti isto kao i u tijelima državne uprave. Takav utjecaj državno-partijskih struktura podsjeća na prošlost, kada su u socijalizmu postojali investicijski fondovi i kada je politički državni aparat odlučivao o raspodjeli akumulacije. U biti uopće nije važno koja politička opcija ima tu poziciju, ponašanje je isto. Dokazano je da je država loš i neracionalan gospodar, pa bez obzira na okolnosti koje su do toga dovele, nije moguće očekivati pune efekte od uloženi sredstava, tu se polazi s razvojnog stajališta, kakvi bi bili sa istim sredstvima da su korišteni u tipičnom okruženju tržišne ekonomije i isključivo tržišnih kriterija.

Najveći investitori u razdoblju 1996.- 1999. u gospodarstvu Hrvatske

Analiza ukupno ostvarenih investicija od 103,3 milijarde kuna u promatrano razdoblju u gospodarstvu Hrvatske prema visini ulaganja ukazuje na iznimnu koncentraciju na mali broj investitora, pa je u promatrano razdoblju čak 60,3 % ili 62,4 milijarde kuna ukupnih investicija ostvarilo svega 50 najvećih investitora, 100 najvećih investitora ostvarili su 68,5 % ukupnih investicija ili 70,9 milijardi kuna, a 500 najvećih investitora investirali su 89,3 milijarde kuna ili 86,3 % ukupno ostvarenih investicija, a 1000 najvećih investitora ostvarili su ukupno 95,6 milijardi kuna ili 92,4 % ukupno ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu.

Tablica 5.

OSTVARENE INVESTICIJE U DUGOTRAJNU IMOVINU U REPUBLICI HRVATSKOJ
1996.- 1999. PREMA NAJVEĆIM INVESTITORIMA

Milijarde kuna

Godine	Ukupno ostvarene investicije	50 najvećih investitora	100 najvećih investitora	500 najvećih investitora	1000 najvećih investitora
1996.	18,8	12,1	13,5	16,8	17,9
1997.	25,8	14,4	16,6	21,8	23,6
1998.	27,4	16,8	19,1	23,9	25,6
1999.	31,3	19,1	21,7	26,7	28,4
1996.-1999.	103,3	62,4	70,9	89,3	95,6

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Tablica 6.

STRUKTURA OSTVARENIH INVESTICIJA U DUGOTRAJNU IMOVINU
U REPUBLICI HRVATSKOJ
1996.- 1999. PREMA NAJVEĆIM INVESTITORIMA

%

Godine	Ukupno ostvarene investicije	50 najvećih investitora	100 najvećih investitora	500 najvećih investitora	1000 najvećih investitora
1996.	100,0	64,0	71,7	89,2	95,4
1997.	100,0	55,8	64,2	84,4	91,3
1998.	100,0	61,3	69,3	87,3	93,3
1999.	100,0	60,9	69,4	85,2	90,6
1996.-1999.	100,0	60,3	68,3	86,3	92,4

Izvor: Državni zavod za statistiku.

U našem gospodarstvu u promatranome razdoblju, od oko devedeset tisuća aktivnih pravnih osoba u stvaranju novostvorene vrijednosti, dominantnu ulogu ima oko 600 velikih i oko 1600 srednje velikih poduzetnika. Što se, pak, tiče ulaganja u dugotrajnu imovinu, pokazalo se da je svega 50 najvećih investitora ostvarilo čak 60,3% ukupno ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu u Republici Hrvatskoj

u razdoblju od godine 1996. do 1999. Svakako je zanimljiva analiza 50 najvećih investitora koja pokazuje iz kojih su sektora ti investitori i u što je ulagano.

Ostvarene investicije 50 najvećih investitora

U gospodarstvu Hrvatske svega je 50 najvećih investitora ostvarilo ukupno 62,4 milijarde kuna, što je čak 60,3 % ukupno ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu u Republici Hrvatskoj u četverogodišnjem razdoblju 1996.-1999. Oni su uložili 38,5 milijardi u građevinske radove, što u strukturi njihovih ulaganja iznosi 61,7 %. U opremu su uložili 21,0 milijardu kuna ili 33,7 % ulaganja, a ulaganja u sve ostalo iznosila su 2,9 milijardi kuna ili 4,6 % ukupnih ulaganja. Od ukupnih 62,4 milijarde kuna investitori s područja industrije ostvarili su 18,3 milijarde ili 29,3 %, javna uprava i ostale državne i budžetske institucije uložile su 18,7 milijardi ili 30,0 %. Investitori koji su registrirani za područje prijevoza, telekomunikacija ostvarili su 11,6 milijardi kuna ili 18,6 %, investitori s područja nekretnina i poslovnih usluga ostvarili su 7,4 milijarde kuna ili 11,9 % ulaganja, a sve su ostale djelatnosti bile zastupljene, među 50 najvećih investitora, sa svega 6,4 milijarde kuna ili 10,2 % .

Tablica 7.

OSTVARENE INVESTICIJE 50 NAJVEĆIH INVESTITORA PREMA DJELATNOSTIMA INVESTITORA U REPUBLICI HRVATSKOJ 1996.-1999.

	Milijarde kuna				
Djelatnost investitora	1996.	1997.	1998	1999.	1996.-1999.
Industrija (rudarstvo, prerađiv. ind.elek.en)	4,5	4,6	4,8	4,4	18,3
Prijevoz, skladištenje i veze	2,2	2,7	3,0	3,7	11,6
Nekretnine i posl.usluge.	1,2	1,3	2,2	2,7	7,4
Javna uprava, obrana, zdravstvo, obrazovanje i ostale društvene i socijalne djelatnosti	3,7	4,8	5,2	5,0	18,7
Ostale djelatnosti	0,5	1,0	1,6	3,3	6,4
Ukupno	12,1	14,4	16,8	19,1	62,4

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Tablica 8.

**OSTVARENE INVESTICIJE U DUGOTRAJNU IMOVINU 50 NAJVEĆIH
INVESTITORA U REPUBLICI HRVATSKOJ
1996.-1999. PREMA TEHNIČKOJ STRUKTURI**

Milijarde kuna

Godine	Ukupno	Građevinski radovi	Oprema	Ostalo
1996.	12,1	7,6	4,0	0,5
1997.	14,4	8,7	5,1	0,6
1998.	16,8	10,4	5,7	0,7
1999.	19,1	11,8	6,2	1,1
1996.- 1999.	62,4	38,5	21,0	2,9

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Ostvarene investicije 100 najvećih investitora

U gospodarstvu Hrvatske 100 najvećih investitora ostvarilo je 71,0 milijardi kuna, to je predstavljalo 68,5% ukupno ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu u Republici Hrvatskoj u četverogodišnjem razdoblju 1996.-1999. Oni su uložili 42,5 milijardi u građevinske radove, što u strukturi njihovih ulaganja iznosi 59,9%. U opremu su uložili 25,2 milijarde kuna ili 35,5% ulaganja, ulaganja u sve ostalo iznosila su 3,3 milijarde kuna ili 4,6% ukupnih ulaganja. Od ukupnih 71,0 milijarde kuna investitori s područja industrije ostvarili su 21,7 milijardi ili 30,6% javna uprava i ostale državne i budžetske institucije uložile su 19,8 milijardi ili 27,9%. Investitori koji su registrirani za područje prijevoza, telekomunikacija ostvarili su 12,2 milijarde kuna ili 17,2%, investitori s područja nekretnina i poslovnih usluga ostvarili su 7,4 milijarde kuna ili 10,5% ulaganja, a sve su ostale djelatnosti bile zastupljene među 100 najvećih investitora sa 9,8 milijardi kuna ili 13,8%.

Tablica 9.

OSTVARENE INVESTICIJE 100 NAJVEĆIH INVESTITORA
 PREMA DJELATNOSTIMA INVESTITORA
 U REPUBLICI HRVATSKOJ 1996.-1999.

Milijarde kuna

Djelatnost investitora	1996.	1997.	1998.	1999.	1996.-1999.
Industrija (rudarstvo, prerađiv. ind.elek.en)	4,9	5,4	5,6	5,8	21,7
Prijevoz, skladištenje i veze	2,3	2,9	3,1	3,9	12,2
Nekretnine i poslovne usluge,	1,2	1,3	2,2	2,7	7,4
Javna uprava, obrana, zdravstvo, obrazovanje i ostale društvene i socijalne djelatnosti	3,9	5,2	5,4	5,3	19,8
Ostale djelatnosti	1,2	1,8	2,8	4,1	9,8
Ukupno	13,5	16,6	19,1	21,7	71,0

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Tablica 10.

OSTVARENE INVESTICIJE U DUGOTRAJNU IMOVINU 100 NAJVEĆIH
 INVESTITORA U REPUBLICI HRVATSKOJ
 1996.-1999. PREMA TEHNIČKOJ STRUKTURI

Milijarde kuna

Godine	Ukupno	Građevinski radovi	Oprema	Ostalo
1996.	13,5	8,2	4,8	0,5
1997.	16,6	9,7	6,2	0,7
1998.	19,1	11,4	6,8	0,9
1999.	21,7	13,2	7,4	1,1
1996.- 1999.	71,0	42,5	25,2	3,3

Izvor: Državni zavod za statistiku.

Zaključne napomene

U promatranome razdoblju gospodarstvo Hrvatske našlo se, nakon uspješno provedenih vojnih akcija i oslobođenja okupiranih područja, u “mirnodopskom” razdoblju. Uz prioritete koje je sebi zadala aktualna vlast u izgradnji cesta, državnih institucija, investiranja u telekomunikacije, proizvodnju električne energije nametnula se i potreba izgradnje porušenih obiteljskih kuća i izgradnja prijeko potrebne infrastrukture u porušenim naseljima. U uvjetima relativno male proizvodnje mjerene bruto domaćim proizvodom relativno je visoki dio završio u investicije u dugotrajnu imovinu.

No budući da je veliki dio završio u izgradnji prometnica, u kupnji automobila i uredske opreme u državnoj upravi, relativno je mali dio završio u investicijama koje su osiguravale i u budućem razdoblju radna mjesta, a time i proizvodnju.

Nažalost najveći je utjecaj na investicijsku politiku imala država, i to ne samo izravno utječući preko proračuna države u državnim tijelima na investicijsku politiku, nego i u javnim poduzećima, preko svojih predstavnika u nadzornim odborima i u upravama tih poduzeća. Tako je kod 50 najvećih investitora država prisutna u najvećem dijelu, ili prema procjeni autora, oko 45% ukupnih ulaganja u Hrvatskoj.

Za budući razvitak potrebno je prije svega mijenjati politiku, tako da o investicijama poduzetnici odlučuju, a ne partijsko-državni aparat, što se može osigurati tek ubrzanom privatizacijom. Istovremeno je domaća akumulacija premala da bi osigurala toliko potrebne investicije u nova radna mjesta, pa je uz ubrzanu privatizaciju, prijeko potrebno i privlačenje stranog kapitala prije svega izravnih stranih ulaganja.

U odnosu na ostale tranzicijske države u proteklom je razdoblju bilo u Hrvatskoj manje izravnih stranih ulaganja. To je i razumljivo, jer strani kapital izbjegava ratne i političke rizike, ali nakon stvaranja nove političke klime, politike otvorenosti našega gospodarstva, nakon pristupanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, potrebno je poduzeti i dodatne korake kojima će se utjecati na snižavanje cijene rada, na poreznu politiku i na uvođenje čitavog spektra olakšica, s jednim jedinim ciljem privući strani kapital, i to preko izravnih stranih ulaganja koja osiguravaju nova radna mjesta, a time i povećanje proizvodnje. Ako želimo brži razvitak, uz male stope bruto domaćeg proizvoda, ne manje od 5%, nije moguće očekivati nikakvo bitno poboljšanje bez značajnije injekcije direktnih stranih investicija.

INVESTMENTS OF CROATIA'S ECONOMY 1996-1999

Summary

The purpose of this paper is to give review of just the part of investments from our sources which means from gross domestic product of the Republic of Croatia for the four-year period 1996-1999. Especially important is not only the level of entire investments, but where investments were done in the past period, infrastructure, buildings, equipment, were these investments assigned to government administration or to production, and by this to increase of employment and production. The analysis of investments allocation of legal persons into long-term property in the mentioned period will give answers about size and also investment structure, who investors were, and about valorization of effects of these investments to production increase measured by gross domestic product.